

Dá se pracovat a nepřijít o invalidní důchod a sociální dávky?

Konference pro změnu

11.10.2023, Brno

Lenka Frýdková, právnička

Poradna Quip, Rytmus-od klienta k občanovi, z.ú.

Takto dnes ano

odborný workshop určený doprovázejícím osobám

zaměřím se na mýty v sociálním systému

podpora/ujištění, že se dá pracovat a k tomu pobírat invalidní důchod a sociální dávky a je to v pořádku

zdůrazním, na co si dát kde pozor

Takto dnes ne

nepůjde o to, jak postupovat protiprávně, jak lhát nebo jak systém obcházet

nepůjde o souvislý výklad/vysvětlení invalidního důchodu a sociálních dávek

- Invalidní důchod
- Příspěvek na péči
- Vycházím ze zkušeností, dotazů v Poradně Quip

- Když mám invalidní důchod III. stupně a začnu pracovat, přijdu o invalidní důchod.
- Když začnu pracovat, sníží mi stupeň invalidity.
- Když začnu pracovat, sníží mi příspěvek na péči.

- Příjemci invalidních důchodů (všech tří stupňů) mohou využít svůj zbývající pracovní potenciál a podle svých možností pracovat.
- V možnostech výdělečné činnosti jsou omezeni pouze svým nepříznivým zdravotním stavem, to znamená, že výdělečnou činností automaticky nezanikne nárok na důchod ani na výplatu důchodu.
- Citováno přímo z webu ČSSZ <https://www.cssz.cz/web/cz/invalidni-duchod> (část Další související informace)

Příjemci invalidních důchodů (všech tří stupňů) mohou využít svůj **zbývající pracovní potenciál** a **podle svých možností pracovat**.

Mýtus vyvrácen
nebo to není tak
jednoduché?

Invalidní důchod a práce (souvislosti)

V závislosti na **zjištěném stupni invalidity** se invalidní důchod nyní rozlišuje na invalidní důchod pro invaliditu:

- I. prvního
- II. druhého
- III. třetího stupně

Rozdíl mezi jednotlivými stupni invalidity **spočívá právě v míře poklesu pracovní schopnosti**

- I. pokles o 35 % až 49 % znamená invaliditu prvního stupně
- II. pokles o 50 % až o 69 % invaliditu druhého stupně
- III. pokles o 70 % a více pak invaliditu třetího stupně

Podklady

- od ošetřujícího lékaře
- sám žadatel předkládá lékařské zprávy a nálezy, které má a považuje je za významné
- žadatel vyplní tzv. profesní dotazník
 - <https://eportal.cssz.cz/fas/formservice/filler.open?DocID=267682>
 - kvalifikace občana
 - doba druh vykonávaných zaměstnání/výdělečných činností

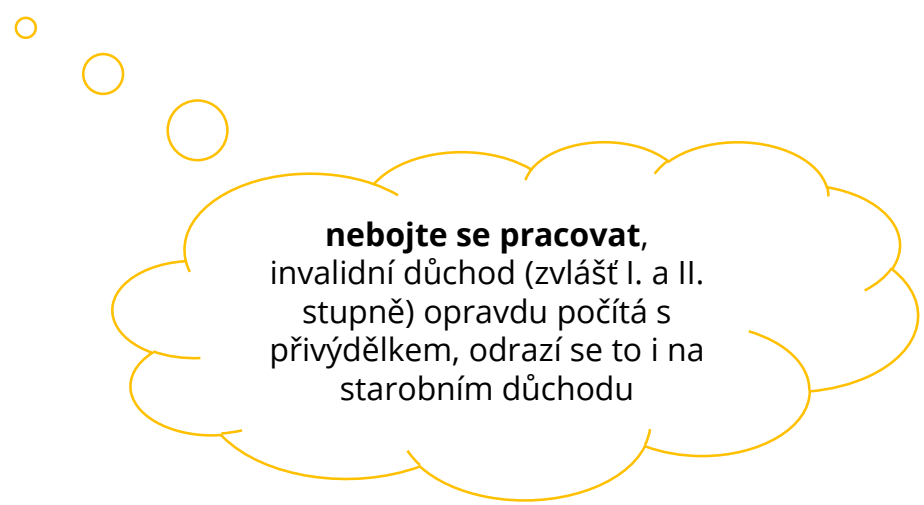
Posudkový lékař

- posouzení, zda je žadatel invalidní a o jaký stupeň invalidity se jedná, **provádí pouze posudkový lékař na OSSZ**
- vychází ze všeho uvedeného výše
- zváží osobní účast člověka

- přiznání invalidního důchodu (jakéhokoliv stupně) **nemusí být trvalé**, protože závisí na **vývoji zdravotního stavu, který zpravidla není neměnný**
- podle výsledku kontrolní lékařské prohlídky může být konstatováno, že pokles pracovní schopnosti již neodpovídá invaliditě, výplata důchodu zaniká
- **vyhláška č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity**
 - stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení
 - snížení spodní hranice o max. 10% a zvýšení horní hranice o max. 10%

8	Mentální retardace Posudkové hledisko: Při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti je třeba komplexně zhodnotit mentální defekt, úroveň kognitivních funkcí, výkonnosti, paměťových schopností, afektivity, celkové výkonnosti, schopnost sociability a osvojení si pracovních návyků. Zároveň je nutno brát i v úvahu, je-li mentální defekt spojen s jiným duševním či organickým postižením, narušením osobnosti, závažnými poruchami chování a přizpůsobení nebo s tělesným či smyslovým postižením.	
8a	lehká slabomyslnost (oligofrenie), lehká mentální subnorma, IQ 70 - 85 některé denní aktivity vykonávány s obtížemi	10-20
8b	mentální postižení lehkého stupně (debilita), IQ 50 - 69 narušení adaptivního chování, značně snížená úroveň sociálních dovedností, je přítomen náhled, zhoršené nebo snížené ovládací a rozpoznávací schopnosti, výkon některých denních aktivit omezen	30-45
8c	mentální postižení středně těžkého stupně, IQ 35 - 49 zachována schopnost jednoduchých fyzických a sociálních aktivit, těžké snížení až vymizení ovládacích a rozpoznávacích schopností	70-80
8d	mentální postižení těžkého stupně nebo hluboké, IQ 34 a nižší neschopnost sociálního kontaktu	100

1. Nebát se uvést upravené pracovní podmínky, podporu, asistenci („podle svých možností“)-do žádosti, do profesního dotazníku
2. Soustředit se na „zbývající“ pracovní potenciál (například menší úvazek)
3. Hlídat si kompletnost podkladů (hlavně od ošetřujícího lékaře)
4. Kontrolovat zařazení zdravotního postižení dle vyhlášky včetně snížení/zvýšení

A yellow thought bubble with a scalloped border and three smaller circles leading to it from the top left. Inside the bubble is text in Czech.

nebojte se pracovat,
invalidní důchod (zvláště I. a II.
stupně) opravdu počítá s
přivýdělkem, odrazí se to i na
starobním důchodu

- se poskytuje osobám **závislým na pomoci jiné fyzické osoby**
- tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládnání základních životních potřeb osob
- nárok na příspěvek má osoba, která z **důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu** potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti
 - nad 1 rok
 - potřeba pomoci musí být každodenní
 - nepřihlíží se k pomůckám
- Zákon rozlišuje **10 životních potřeb**
- (1) mobilita (2) orientace (3) komunikace (4) stravování (5) oblékání a obouvání (6) tělesná hygiena (7) výkon fyziologické potřeby (8) péče o zdraví **(9) osobní aktivity** (10) péče o domácnost

Příspěvek na péči II.

i) Osobní aktivity

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna:

1. navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami,
2. plánovat a uspořádat osobní aktivity,
3. styku se společenským prostředím,
4. stanovit si a dodržet denní program,
5. vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, například vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

Životní potřeba se považuje za nevládnutou, pokud člověk samostatně nevládne alespoň jednu z vyjmenovaných aktivit dané životní potřeby

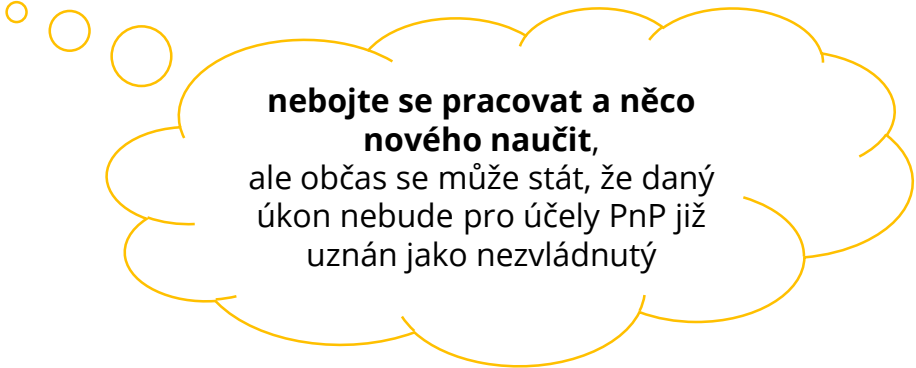
Výše příspěvku

Výše příspěvku závisí na počtu nevládaných životních potřeb.

Osoby do 18 let věku			Osoby nad 18 let věku		
stupeň závislosti	počet nevládnutých životních potřeb	měsíční výše příspěvku	stupeň závislosti	počet nevládnutých životních potřeb	měsíční výše příspěvku
I	3	3 300 Kč	I	3 až 4	880 Kč
II	4 až 5	6 600 Kč	II	5 až 6	4 400 Kč
III	6 až 7	13 900 Kč	III	7 až 8	12 800 Kč
IV	8 až 9	19 200 Kč	IV	9 až 10	19 200 Kč

- Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu **v přijatelném standardu.**
- Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.
- Přijatelným standardem se rozumí zvládnání základní životní potřeby **v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý**, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta **bez každodenní pomoci jiné osoby.**
- Schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti se hodnotí **v přirozeném sociálním prostředí** a s ohledem na **věk fyzické osoby.**
- Pokud se člověk něco naučí, je (po právu) v pořádku, že už mu tento úkon nebude uznán (jsou ale výjimky-viz další slide)

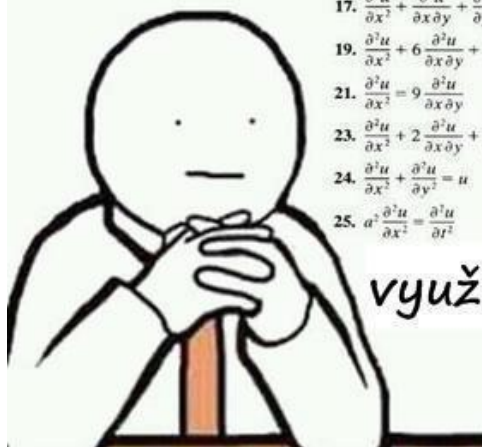
- Pohlídat si „**přijatelný standard**“ a „**každodenní pomoc jiné osoby**“
 - *Diskutabilní je právně situace, kdy se člověk něco naučí (typicky cestu do práce), ale rozhodí ho drobná změna (změna jízdniho řádu, výluka, nehoda apod.)*
- Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách: fyzická osoba schopna **rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost** zvládnutí základní životní potřeby (§ 2 odst. 1)
- U **sociální šetření může být někdo**, kdo ověří, jak pracovník úkony posuzoval (nespoléhat na tvrzení samotného člověka, ověřit si, ukázat)

A yellow thought bubble with a scalloped border and three smaller circles leading to it from the top left.

**nebojte se pracovat a něco
nového naučit,**
ale občas se může stát, že daný
úkon nebude pro účely PnP již
uznán jako nezvládnutý

Odnášíte si z dneška něco?

*Stále čekám na ten deň,
kedy konečne toto*

17. $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 0$	18. $3 \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + 5 \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 0$
19. $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + 6 \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} + 9 \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 0$	20. $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} - \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} - 3 \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = 0$
21. $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} = 9 \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y}$	22. $\frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} - \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} + 2 \frac{\partial u}{\partial x} = 0$
23. $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + 2 \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} + \frac{\partial u}{\partial x} - 6 \frac{\partial u}{\partial y} = 0$	
24. $\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = u$	
25. $a^2 \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} = \frac{\partial^2 u}{\partial t^2}$	26. $k \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} = \frac{\partial u}{\partial t}, k > 0$

*využijem v reálnom
živote...*

Lenka Frýdková
právnička

lenka.frydkova@rytmus.org